

да можемъ да ги доведемъ въ етимологическа свръзка съ нѣкои познати именни основи. За това тѣзи прѣдлози се наричатъ истински, а първите неистински прѣдлози. Нѣкои отъ неистинските прѣдлози сѫщеврѣменно служатъ и като нарѣчия.

Истински старобълг. прѣдлози сѫ: **въ**, **възъ**, **до**, **за**, **изъ**, **къ**, **на**, **надъ**, **назъ**, **объ**, **отъ**, **по**, **подъ**, **при**, **прѣдъ**, **прѣзъ**, **разъ**, **съ** и **овъ**; **прѣ** и **про** се употребяватъ само като префикси.

Неистински прѣдлози сѫ: **блнзъ**, **вънъ**, **вънѣ**, **нзвънou**, **въшe**, **далeуe**, **подльгъ**, **подльгоu**, **кромѣ** **окръсть**, **окржъ**, **междоu**, **мнмо**, **мѣсто**, **прѣждѣ**, **прѣкы**, **прѣко**, **прѣмо**, **ради**, **радыма**, **слѣдъ**, **послѣдъ**, **срѣдѣ**, **срѣдъ**, **страница**, **страниц**, **тан**, **отан** (тайно), **цѣща** (поради), **дѣла**, **дѣльма** (поради), **въскрил** (покрай), **противъ**, **сквозъ** (прѣзъ, чрѣзъ).

§ 102. Съਜзи. Неизмѣняемитѣ думици, съ които се свързватъ нѣкои части на изречението или цѣли изречения въ едно, наричаме съજзи. Повечето съજзи показватъ, че сѫ сродни съ мѣстоименитѣ основи, но инакъ, като видове, сѫ неясни. Съજзитѣ могатъ да се съединяватъ помежду си по нѣколко въ едно цѣло. По-главнитѣ старобълг. съજзи сѫ: **и**, **а**, **ти**, **та**, **те**, **то**, **н-н**, **нъ**, **нж**, **но**, **любо**, **ли**, **лан**, **аштѣ**, **ако**, **да**, **иѣда** (дали), **даже**, **ако**, **же**, **иеже**, **нежелн**, **негълн**, **зани**, **заниже**, **пониже**, **акы**, **цѣ** (даже и), **акъ** (каквото), **мроu** (дано).

§ 103. Частици. 1. Частицитѣ **не**, **ни** се наричатъ отрицателни частици, защото съ първата се отрича едно утвърждение изцѣло — качествено, а съ второто — количествено. Поради тази разлика и двѣтѣ частици могатъ заедно да се употребятъ, съ което едно нѣщо се отрича качествено и количествено, напр. **ни-къто не вѣроуиетъ**.

2. Частицата **иѣ** се свързва съ въпросителни мѣстоименния и нарѣчия, като имъ придава неопрѣдѣлително значение: **иѣ-къто**, **иѣ-къгда**.

3. Частицата **лан** дава на сравнителната степень значение на прѣвъзходителна: **лан вѣштѣ** (най-голѣмо, най-вече).

4. Частицата **же** дава относително значение: **н-же**, **и-же**, **иє-же**; твърдѣ често се съединява съ думи, които съдѣржатъ отрицателната частица **ни**, напр. **ни-къто-же**, **ни-къде-же**, **ни-къгда-же** и пр.

5. Частицата **-жdo** дава значение „всѣки“, напр. **къждо**, **жde**; — „сѫщи“, напр. **тъ-жde**, **тако-жde**.

6. Възклициателни частици: **се** (ето, на), **мроu-тоu**, **мроu-дл** (дано), **оуky**, **олe**, **оuхъ** и пр.